

Pengar størri virði enn børn

PEDOFILI Um vikuskiftið gjørdi ein bólkur á Facebook rættliga um seg og setti ferð á kjakið um pedofili. Rás2 setti ljóskastaran á trupulleikan við millum annað at tosa við stovnan av bólkinum, Biritá á Løgmansbø Bláhamar

Leo Poulsen

Bólkurin, »Stedga pedofili í Føroyum« hefur verið til á Facebook í eina tíð, men um vikuskiftið geisaði kjakið veruliga upp.

– Endamálið við bólkinum er at varpa ljós á teir pedofilu, barnamisnýtararnar, her á Føroya landi. Talan er um persónar, sum hava gjørt og gera seg inn børn, og sum ikki verða dømdir nóg hart, sigur Biritá á Løgmansbø Bláhamar við Rás2.

Kjakið um vikuskiftið vísir, at sambært teimum, sum hava luttikið í kjakinum, og sum sjálvi hava verið útsett fyri kynsligum ágangi sum

Um vikuskiftið vóru nøvn á monnum, sum eru dømdir fyri ynsligan ágang móti børnum, lögð á Facebook

børn, er revsingin alt ov lin.

– Í flesti førum er talan um treytaðan dóm og tað merkir, at teir als ikki skulu sita ein einasta dag fyri brotsverkið. Og tað kennist sum ein háðan móti teimum, sum hava verið útsett fyri siðamisbroti, sigur Biritá á Løgmansbø Bláhamar.

Og tað heldur hon vísir eina vanvirðing móti ofrunum.

Hvat er at gera

Tað er neyvan sannlíkt, at pedofili er nakað nýtt fyrbrigdi í Føroyum. Tað hefur helst altíð verið her, men so hvørt sum vit eru vorðin

meira upplýst er trupulleikin komin meira fram.

Spurningurin er so bara, hvat verður gjørt við trupulleikan.

– Tað allarfyrsta, sum gerast má, er at broyta lóg-gávuna á økinum, og áðrenn tað verður gjørt, verður helst ikki nógv broytt. Rænir tú ein banka, fær tú langa fongsulsrevsing, men ger tú teg kynsliga inn á eitt barn, fært ú eitt slag á fingrarnar, sigur Biritá á Løgmansbø Bláhamar.

Hon leggur harvið upp til, at samfelagið virðismetir pengar munandi meiri enn børnini. Men hon hefur eis-

ini aðrar tankar um, hvat vit eiga at gera.

– Eg havi skrivað nøvn á persónum á Facebook, sum er veit eru dømdir fyri kynsligan ágang móti børnum, men sum ganga leysir, sigur Biritá á Løgmansbø Bláhamar.

Hetta hefur hon gjørt fyri at foreldur skulu hava møguleika fyri, at verja síni børn móti hesum monnum, tí tað hava tey ikki møguleika til sum nú er.

Ikki rætta leiðin

– Reaktiónin er, at foreldur eru skelkað. »Meinar tú tað? Mítt barn hefur verið inni

» Eg havi nevnt nøvd á dømdu pedofilum á Facebook, sjálvt um eg veit at tað er ólógligt

har«. Hetta havi eg gjørt, sjálvt um eg veit, at tað er ólógligt, og at ein meldan er á veg, sigur Biritá á Løgmansbø.

Og at tað er ólógligt vátta Jógvan Páll Lassen, sakførari. – Tú mást í slíkum førum ikki nevna nøvn í almenna rúminum, heldur ikki, um tað tú sigur er rætt. Tá ein dømdu hefur yvirstaðið sína revsing, hefur hann rætt til eitt vanligt lív aftur, sigur Jógvan Páll Lassen.

Hetta er galdandi uttan mun til, hvør brotsgerðin er.

– Um onkur er dømdu fyri stuldur, hefur tú ikki loyvi at kalla viðkomandi fyri tjóv, eftir at revsingin er yvirstaðin. Sjálvt um maðurin er dømdu fyri tjóvari, sigur Jógvan Páll Lassen.

Ein annar møguleiki, sum Biritá á Løgmansbø Bláhamar nevni er at upprætta listar yvir pedofilar persónar.

– Vit mugu avgjört fáa ein lista við nøvnum á dømdu pedofilum. Tað skal verða soleiðis, at allir dømdir pedofilir menn skulu setast á ein lista, sum er atkomiligur hjá øllum foreldrum, so tey kunnu siggja, hvør maðurin – ella konan – er, hvat viðkomandi hefur gjørt og hvar

viðkomandi býr, sigur Biritá á Løgmansbø Bláhamar.

Eftirlit og upplýsing

Men hesum er Oddbjørg Balle, leiðari á Barnaverndarstovu Føroya, grundleggjandi ósamt í.

– Eg haldi avgjört ikki, at tað er ein gongd leið at gera ein slíkan lista. Tað hevði heldur ikki hjálpt, tí pedofili er aloftast nakað, ið hendir innan familjuna, og ein slíkur listi hevði tí ikki hjálpt familjunum, sigur Oddbjørg Balle.

Hon heldur hinvegin, at aðrar leiðir eiga at roynast.

– Vit eiga tíðliga at tosa við børnini um teirra kropp. Vit eiga at læra tey, tað er teirra kroppur, at eingin annar kann røra við tey, og vit skulu tsa við tey um, hvussu tey verja seg móti ágangi, sigur Oddbjørg Balle.

Og so hefur hon eisini eini onnur góð ráð.

– Í arbeiði við børnum eiga vit at kannað tey sjálv-bodnu, millum annað við at kann teirra revsiváttan. Eisini eiga vit at skipa fastar mannagongdir hvussu farast skal fram, tá arbeið verður við børnum, sigur Oddbjørg Balle.

Útróðrarflotin skal sjálvur veiða sína makrelkvotu

MAKRELUR – Tá kvotur verða útlutaðar skipabólkum, er málið sjálvsagt, at bólkurin sjálvur gagnnýtir kvotuna. Hetta er eisini galdandi fyri línuskipini, men við tað, at støddaravmarkingin í línufлотanum nú er burtur, ber til hjá hesum parti av flotanum at flyta loyvi yvir á eitt nótaskip, sigur Jacob Vestergaard, landsstýrismaður

Vilmund Jacobsen

Tað hefur vakt eina ávísu undran, at línuskipini kunnu biðja nótaskip fiska makrelin, sum tey hava fingið tillutað, men at útróðrarflotin ikki hefur henda sama møguleika. Tað er tó ein rímiliga einføld orsök til, at so er.

Í fjør summar varð støddaravmarkingin hjá línufлотanum tikin burtur úr kunningi, og einki varð sett í staðin.

Tað var, meðan Jóhan Dahl var landsstýrismaður í

fiskivinnu-málum, at henda broyting fór fram, og tankin hefur ivaleyst verið, at tað er líka mikið, hvussu stórir "kassin" í línuveiði er, tá tað kortini ikki ber til at draga meiri enn eitt ávíst tal av línunum.

Roynir við dorg

Jacob Vestergaard, sum nú er landsstýrismaður í fiskivinnu-málum, sigur, at hugsað hefur ikki verið um møguleikarnar við makrelkvotuni hjá línufлотanum, tá støddaravmarkingin hjá línuskipum varð tikin burtur.

Her varð heldur hugsað um frysting og ávísu framleiðslu umborð á línuskipum – og ikki um eina møguliga tilluting av makrelkvotu, sigur hann.

Landsstýrismaðurin heldur, at tað í prinsippinum eigur at vera soleiðis, at tann bólkur, sum fær tillutað kvotu, eigur at gagnnýta kvotuna sjálvur.

Seinastu dagarnar hefur verið ført fram, at nótaflotin fer at fiska makrelkvotuna, sum línuskip hava fingið - aftur fyri eitt ávíst gjald.

Jacob Vestergaard veit tó

at siga, at tað eru skip, sum nú gera royndir við at fiska kvotuna sjálvi.

– Eg havi soleiðis sæð filmsklipp, har eitt nú Ágot, sum annars er eitt kombine-rað línu-og garnaskip, dyrgir eftir makreli, og har ein og ein makrelur kemur sprellivandi inn um stokkin, leggur hann aftrat.

Gera sær royndir

Jacob Vestergaard sigur, at tey 3.000 tonsini, sum eitt nú eru tillutað útróðrarflotanum og garnaskipum í eini felagskvotu, skulu fiskast av

teimum, sum hava fingið hesa kvotu.

– Hesir parturin av flotanum hefur sína støddaravmarking, og tí kunnu loyvini ikk flytast yvir á nótaskip, um tað annars hevði verið ynskiligt hjá báta- og skipa-eigarum.

Landsstýrismaðurin vísir á, at norskir útróðarmenn dyrgja eftir makreli, og hetta vísir seg at rigga væl.

– Teir veiða soleiðis nøkur túsund tons um árið við dorg, og tí skuldi einki verið til hindurs fyri, at makrelur eisini verður veiddur við

dorg í føroyskum sjógvi.

Jacob Vestergaard heldur, at tá makrelkvota nú er tillutað yvir allan fiskifлотan, er umráðandi, at vinnan ger sær sínar royndir at veiða kvotuna sjálv.

– Tekniskt eigur einki at vera til hindurs fyri, at bæði útróðrarfloti, garnaskip og línuskip veiða sína makrelkvotu sjálvi, sigur landsstýrismaðurin í fiskivinnu-málum.